

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Lausuntopyyntö

VM/932/03.01.00/2017

8.5.2017

Jakelussa mainituille

Luonnos hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamiseksi

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoanne luonnoksesta hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamiseksi.

Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa luonnoksesta lausuntonsa.

Luonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi Kuntien takauskeskuksesta annettua lakia. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jolla huomioitaisiin maakuntien perustamisesta 1.1.2019 aiheutuvat velallisen muutokset. Lisäksi takauskeskuksen valtuuskunnan toimikauden alkamisajankohtaa muutettaisiin ja laissa mainittaisiin nimenomaisesti mahdollisuus käyttää sopimusvakuuksia.

Maakuntien perustamiseen liittyvä uusi pykälä on tarkoitettu tulemaan voimaan yhtä aikaa maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annettava lain kanssa. Muiden muutosten on tarkoitus tulla voimaan viimeistään syyskuussa 2017.

Lausuntopyynnön liitteenä on luonnos hallituksen esitykseksi.

Lausuntopyyntö liitteineen on saatavilla suomen ja ruotsin kielellä valtiovarainministeriön verkkosivuilla (www.vm.fi/ hankkeet ja säädösvalmistelu) sekä sote- ja maakuntauudistuksen verkkosivuilla (www.alueuudistus.fi/ lausuntopyynnot).

Lausunnot pyydetään toimittamaan valtiovarainministeriön kirjaamoon 4.7.2017 klo 16.15 mennessä. Lausunnot pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköpostitse (valtiovarainministerio@vm.fi). Lausunnon voi toimittaa myös postitse osoitteella Valtiovarainministeriö, PL 28, 00023 Valtioneuvosto. Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitetietona: VM/932/03.01.00/2017

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat finanssineuvos Jani Pitkäniemi, puh. 02955 30494 (jani.pitkaniemi@vm.fi), hallitusneuvos Auli Valli-Lintu, puh. 02955 30079 (auli.valli-lintu@vm.fi) ja lainsäädäntöneuvos Minna-Marja Jokinen, puh. 02955 30820 (minna-marja.jokinen@vm.fi).

Osastopäällikkö

Auli Valli-Lintu

Lainsäädäntöneuvos

Minna-Marja Jokinen

Liite

Luonnos hallituksen esitykseksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamiseksi

Jakelu

Kuntien takauskeskus
Kuntarahoitus Oyj
Suomen Kuntaliitto
Finanssivalvonta
Finanssialan Keskusliitto
Helsingin kaupunki
Espoon kaupunki
Tampereen kaupunki
Vantaan kaupunki
Oulun kaupunki
Turun kaupunki
Jyväskylän kaupunki
Lahden kaupunki
Kuopion kaupunki
Kouvolan kaupunki
Porin kaupunki
Joensuun kaupunki
Lappeenrannan kaupunki
Hämeenlinnan kaupunki
Vaasan kaupunki
Rovaniemen kaupunki
Seinäjoen kaupunki
Mikkelin kaupunki
Kotkan kaupunki
Salon kaupunki
Porvoon kaupunki
Kokkolan kaupunki
Lohjan kaupunki
Hyvinkään kaupunki
Nurmijärven kunta
Järvenpään kaupunki
Imatran kaupunki
Ruokolahden kunta
Kauhajoen kaupunki
Lappajärven kunta
Pieksämäen kaupunki
Heinäveden kunta
Kajaanin kaupunki
Suomussalmen kaupunki
Forssan kaupunki
Hattulan kunta
Kaustisen kunta
Äänekosken kaupunki
Viitasaaren kaupunki
Konneveden kunta
Pyhtään kunta

Sodankylän kunta
Tervolan kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Valkeakosken kaupunki
Vesilahden kunta
Mustasaaren kunta
Isokyrön kunta
Lieksan kaupunki
Polvijärven kunta
Raahen kaupunki
Pyhäjärven kaupunki
Utajärven kunta
Varkauden kaupunki
Suonenjoen kaupunki
Keiteleen kunta
Heinolan kaupunki
Hartolan kunta
Rauman kaupunki
Harjavallan kaupunki
Karvian kunta
Loviisan kaupunki
Mäntsälän kunta
Siuntion kunta
Raision kaupunki
Paraisten kaupunki
Kemiönsaaren kunta
Vehmaan kunta

Tiedoksi Sosiaali- ja terveysministeriö

Luonnos 5.5.2017

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Kuntien takauskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kuntien takauskeskuksesta annettua lakia. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jolla huomioitaisiin maakuntien perustamisesta 1.1.2019 aiheutuvat velallisen muutokset. Takauskeskuksen valtuuskunnan toimikauden alkamisajankohtaa muutettaisiin ja laissa mainittaisiin nimenomaisesti mahdollisuus käyttää sopimusvakuuksia.

Maakuntien perustamiseen liittyvä uusi pykälä on tarkoitettu tulemaan voimaan yhtä aikaa maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annetun lain kanssa. Muiden muutosten on tarkoitus tulla voimaan viimeistään syyskuussa 2017.

Nykytila ja ehdotetut muutokset

Valtuuskunnan toimikauden alkaminen

Kuntien takauskeskuksesta annetun lain (487/1996) 5 §:ssä säädetään takauskeskuksen päätösvaltaa käyttävästä valtuuskunnasta. Valtuuskunnassa on vähintään 10 ja enintään 15 jäsentä sekä jokaisella heistä henkilökohtainen varajäsen. Säännöksen mukaan asianomainen ministeriö määrää jäsenet ja varajäsenet kunnallisvaalien jälkeisen vuoden lokakuun 1 päivänä alkavaksi nelivuotiskaudeksi. Heidät määrätään kuntien keskusjärjestön esittämistä henkilöistä. Jäseniä määrättäessä on otettava huomioon jäsenyhteisöissä vallitsevat poliittiset voimasuhteet sekä alueelliset ja muut tasapuo-lisuusnäkökohdat.

Toukokuun alussa 2015 voimaan tulleella uudella kuntalaille (410/2015) kunnallisvaalien nimitys muutettiin kuntavaaleiksi. Lisäksi vaalien ajankohtaa ja uuden kunnanvaltuuston toimikauden alkamisajankohtaa muutettiin. Kuntalain 15 §:n mukaan kunnanvaltuuston toimikausi alkaa kesäkuun alussa ja vaalilain (714/1998) 144 §:n mukaan kuntavaalit toimitetaan huhtikuun kolmantena sunnuntaina. Aiemmin vaalit toimitettiin lokakuussa ja uuden kunnanvaltuuston toimikausi alkoi seuraavan kalenterivuoden alusta.

Kuntalain ja vaalilain muutosten seurauksena kuntien takauskeskuksen uuden valtuustokunnan toimikausi alkaisi vasta lähes puolitoista vuotta kuntavaalien toimittamisen jälkeen. Kyseistä säännöstä esitetään muutettavaksi niin, että valtuuskunnan toimikausi alkaisi kuntavaalien jälkeisen vuoden tammikuun 1 päivänä. Lain voimaantulosäännöksellä jatkettaisiin lain voimaantullessa toimivaltai-sen valtuuskunnan toimikautta vuoden 2017 loppuun saakka.

Kyseisessä pykälässä käytetty sanamuoto kunnallisvaaleista muutettaisiin vastaamaan kuntalain säännöksiä. Lisäksi muutettaisiin pykälässä käytetty ilmaus asianomainen ministeriö. Pykälän sanamuoto muutettaisiin vastaamaan vallitsevaa tilannetta ja muita lain jo aiemmin muutettuja pykäläiä niin, että asianomainen ministeriö sanamuoto korvattaisiin sanalla valtiovarainministeriö.

Vakuuksia koskeva muutostarve

Luottolaitoksia koskeva sääntely on muuttunut merkittäväällä tavalla Kuntien takauskeskusta koskevan lainsäädännön voimaantulosta ja lakia on näihin muutoksiin liittyen muutettu aiemminkin. Voimassaoleva sääntely ei käytännössä enää mahdollista tilannetta, jossa luottolaitoksen omaisuutta merkittävässä määrin rasittaisi jonkun kolmannen tahon oikeus. Sääntelyn tavoitteena on, että luottolaitoksella olisi mahdollisimman paljon sen toimintaa turvaavia likvidejä varoja ja tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää takauskeskuslain 1 §:n tarkoittamalta luottolaitokselta eli käytännössä Kuntarahoitus Oyj:ltä nykyistä enemmän likvidejä eli välittömästi maksuvalmiuteen käytettäviä varoja. Näihin varoihin ei saa kohdistua mitään rasitteita, kuten esimerkiksi takauskeskuksen panttioikeutta sen antamien takausten vastavakuutena.

Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 8 §:n mukaan takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Lain 1 §:n tarkoittaman luottolaitoksen maksuvalmiutensa turvaamiseksi ja riskeiltä suojautumiseksi tekemille järjestelyille takaus voidaan kuitenkin myöntää ilman erillistä vastavakuutta.

Lain 8 §:ää tulisi täsmentää niin, että laissa mainittaisiin mahdollisuus kohdistaa Kuntarahoitus Oyj:n toimintaan sopimuksilla takauskeskuksen aseman turvaamiseksi tarvittavia erityisehtoja eli ns. kovenantteja. Nämä erityisehdot toimisivat takauskeskuksen asemaa turvaavina sopimusvakuuksina. Sopimusvakuuksien on toistaiseksi tulkittu sisältyvän 8 §:ssä edellytetyn riittävän vakuuden määritelmään, mutta asiasta olisi mahdollisten tulkintaongelmien välttämiseksi perusteltua säätää laissa. Tällaisia sopimusvakuuksina toimivia erityisehtoja, jotka käytännössä toimivat vakuuksina ovat muun muassa luottolaitokselta tiettyä toimintaa edellyttävät tai luottolaitoksen talouteen liittyvät ehdot. Koska sopimusvakuuksia käytetään vakuuksina myös luottolaitoksen maksuvalmiutensa turvaamiseksi ja riskeiltä suojautumiseksi tekemille järjestelyille, laissa ei olisi enää erikseen tarpeen säätää siitä, että näille järjestelyille takaus voidaan myöntää ilman vastavakuutta.

Maakuntien perustamisesta 1.1.2019 aiheutuva velallisen muutos

Hallituksen esitys maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi on parhaillaan eduskunnan käsittelyssä (HE 15/2017 vp.) Esityksessä ehdotetaan Suomeen perustettavaksi 18 maakuntaa, joille sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirrettäisiin kunnilta ja kuntayhtymiltä. Sairaanhoidopiirien kuntayhtymät, erityishuoltopiirit ja maakunnan liitot siirrettäisiin maakuntiin suoraan lain nojalla eli niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyisivät yleisseuraantona maakunnalle. Kunnat siirtäisivät maakunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvän irtaimiston ja ainakin siirtymäkauden ajaksi maakunnan hallintaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen käytössä olevat toimitilat. Lisäksi maakunnan vastuulle siirtyisivät kuntien solmimat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset.

Maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annettavan lain 19 §:n mukaan maakuntiin siirrettävät kuntayhtymät tekisivät maakunnalle selvityksen omaisuudestaan, veloistaan ja vastuistaan 28.2.2018 mennessä. Voimaannpanolain 23 §:n mukaan kunnan olisi tehtävä viimeistään 31.12.2017 maakunnalle selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen käytössä olevista toimitiloista, siirtävästä irtaimesta omaisuudesta ja sopimuksista. Kunnista maakunnan vastuulle siirtyviin sopimuksiin sisältyisi muun muassa koneiden, laitteiden ja ajoneuvojen leasingsopimuksia.

Voimaannpanolain 29 §:n mukaan maakunnan olisi viimeistään 30.4.2018 lähetettävä kirjallinen ilmoitus vastuulleen siirtyvien velkojen, vastuiden ja sopimusten velkojille ja sopimusosapuolille. Maakunnan ilmoituksesta olisi käytävä ilmi, siirtykö velka, vastuu tai sopimus maakunnalta edelleen maakuntalain 16 luvussa ja voimaannpanolain 5 luvussa tarkoitetulle palvelukeskukselle. Velkojilla ja sopimusosapuolilla olisi oikeus irtisanoa velkasuhde tai sopimus päättymään 31.12.2018. Irtisanomisesta olisi ilmoitettava maakunnalle viimeistään 31.12.2018.

Voimaannpanolain 28 §:n mukaan valtioneuvosto voisi päättää vastavakuutta vaatimatta, mutta muuten määräämillään ehdoilla, omavelkaisen valtiontakauksen myöntämisestä voimaannpanolain 19 ja 23 §:ssä tarkoitetussa selvityksessä esitettyjen velkojen ja muiden sitoumusten sekä niihin liittyvien koron- ja valuutanvaihtosopimusten sekä muiden vastaavien suojajärjestelyjen ja sopimuksissa sovittujen korkojen ja muiden ehtojen täyttämisen vakuudeksi. Valtiontakauksen myöntämisellä selkeytettäisiin velkojen asemaa muutostilanteessa ja varmistettaisiin rahoitusjärjestelyjen jatkuvuus. Myönnettävien takausten tarkkarajaisesta enimmäismäärästä päätettäisiin erikseen valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä sen jälkeen, kun kuntayhtymät ja kunnat olisivat antaneet voimaannpanolaissa tarkoitetun selvityksen.

Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 1 ja 1 a §:stä ja niiden seurauksena kyseisessä laissa tarkoitetun luottolaitoksen eli Kuntarahoitus Oyj:n lainaehdoista johtuu, että Kuntarahoitus Oyj:n myöntämiä luottoja ei voida ilman lainsäädäntötoimenpiteitä siirtää tuleville maakunnille ja edelleen tulevalle maakuntien palvelukeskukselle. Tämän vuoksi Kuntien takauskeskuksesta annettuun lakiin esitetään lisättäväksi säännös, joka mahdollistaisi edellä tarkoitettujen, kuntayhtymistä ja kunnista siirtyvien Kuntarahoitus Oyj:n myöntämien lainojen ja muiden sitoumusten säilymisen ennallaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirron yhteydessä. Säännöksellä ei puututtaisi muutoin takauskeskuksen toimintaperiaatteisiin, takauksen myöntämisen ehtoihin tai takauskeskuksen jäsenyhteisöihin.

Vaihtoehtona säännöksen lisäämiselle on, että luotot ja muut sitoumukset irtisanottaisiin ja ne korvattaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirron yhteydessä muulla rahoituksella. Luottojen ja muiden sitoumusten ennenaikainen irtisanominen johtaisi väistämättä ylimääräisiin kustannuksiin.

Esityksen vaikutukset

Kuntien takauskeskuksen valtuuskunnan toimikauden muuttamisessa on kyse uuden kuntalain (410/2015) voimaantulosta johtuvasta teknisestä muutoksesta, jolla ei ole kuntiin tai muihin tahoihin kohdistuvia suoranaisia vaikutuksia.

Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 8 §:n muutoksella huomioitaisiin jo muodostunut käytäntö ja ehkäistäisiin mahdollisia tulkintaongelmia. Säännöksen muuttamisella on vaikutusta lähinnä Kuntien takauskeskuksen sekä Kuntarahoitus Oyj:n toimintaan. Muutoksella ei katsota olevan vaikutusta kuntien vastuuseen Kuntien takauskeskuksen sitoumuksista.

Maakuntien perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirrosta aiheutuvia vaikutuksia on arvioitu hallituksen esityksessä 15/2017 vp. Uudistuksen yhteydessä kuntien vastuulta poistuvat maakuntiin siirrettävien kuntayhtymien velat ja muut vastuut sekä kuntien sitoumukset sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyen. Maakuntiin siirrettävien kuntayhtymien velat ovat vuoden 2016 alustavien tilinpäätöstietojen perusteella noin 1,4 mrd euroa. Lainakanta kuitenkin todennäköisesti kohoaa sosiaali- ja terveydenhuollon jär-

jestämisvastuun siirtohetkeen mennessä vielä merkittävästi, sillä sairaanhoitopiirien kuntayhtymille on myönnetty kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta annetun lain (548/2016) tarkoittamia investointilupia noin 1,4 mrd euron verran.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella noin puolet sairaanhoitopiirien kuntayhtymien luotoista on tällä hetkellä Kuntarahoitus Oyj:n luotottamia. Lisäksi sairaanhoitopiireillä on Kuntarahoitus Oyj:n kanssa solmittuja leasingsopimuksia erilaisia toimitila- ja laiteinvestointeja varten sekä merkittävä määrä johdannaissopimuksia. Täsmälliset tiedot maakuntien ja edelleen maakuntien yhteisesti omistaman toimitila- ja kiinteistöhallinnon palvelukeskuksen vastuulle siirtyvistä luotoista ja muista sitoumuksista saadaan vasta siinä vaiheessa, kun kuntayhtymät ja kunnat antavat maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annettavan lain 19 ja 23 §:ssä tarkoitetut selvitykset.

Esityksellä ei lisätä Kuntien takauskeskuksesta annetun lain 10 §:stä johtuvaa kuntien vastuuta takauskeskuksen sitoumuksista. Mikäli eduskunta hyväksyy maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annettavan lain, jonka säännöksen perustella valtiontakaus siirtyville sitoumuksille voidaan lähtökohtaisesti antaa, kuntien tosiasiallinen vastuu pienenee. Esityksellä ei myöskään heikennetä takauskeskuksesta annetussa laissa tarkoitetun luottolaitoksen eli Kuntarahoitus Oyj:n asemaa eikä takauskeskuksen asemaa.

Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty Kuntien takauskeskuksen, Kuntarahoitus Oyj:n, Suomen Kuntaliiton, Finanssivalvonnan, Finanssialan keskusliiton ... lausunnot (täydentyy)

Lausuntojen perusteella... (täydentyy)

Riippuvuus muista esityksistä

Esitettävä 1 b §:n lisäys Kuntien takauskeskuksesta annettuun lakiin on riippuvainen maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi tehdystä hallituksen esityksestä ja sen käsittelystä eduskunnassa (HE 15/2017 vp.) sekä tarkoitettu voimaantulevaksi yhtä aikaa tai myöhemmin kyseisen esityksen kanssa.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 b § *Maakuntien perustamisesta aiheutuvat velallisen muutokset.* Pykälän tarkoituksena on turvata maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annettavan lain säännösten tarkoittamalla tavalla kuntayhtymien ja kuntien vastuiden hallittu siirto maakunnan ja edelleen maakuntien yhteisesti omistaman palvelukeskuksen vastuulle. Pykälän nojalla Kuntien takauskeskuksesta annetussa laissa tarkoitettu luottolaitos voisi säilyttää ennallaan sen myöntämät, maakuntiin ja edelleen palvelukeskukseen siirtyvät sitoumukset eikä sille syntyisi velvoitetta sitoumusten irtisanomiseen. Pykälän nojalla Kuntien takauskeskus puolestaan voisi säilyttää ennallaan ja tarvittaessa myöntää edelleen takauksia kyseisen luottolaitoksen sellaiselle varainhankinnalle, joka tarvittaisiin voimaapanolain 19 ja 23 §:ssä tarkoitettujen antolainojen ja muiden sitoumusten hoitamiseen. Pykälässä säädettäisiin, että lain 1 ja

1 a §:n estämättä takauskeskus voisi myöntää takauksia ja 1 §:ssä tarkoitettu luottolaitos voisi käyttää hankkimiaan varoja maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaapanosta annetun lain (HE 15/2017) 19 ja 23 §:ssä tarkoitettuihin siirtyviin velkoihin ja muihin sitoumuksiin sekä niihin liittyviin koron- ja valutanvaihtosopimuksiin sekä muihin vastaaviin suojausjärjestelyihin.

5 § Pykälän 3 momentissa huomioitaisiin uuden kuntalain (410/2015) säännökset, kunnanvaltuuston toimikauden alkamisajankohdan muutos sekä kuntavaalien toimittaminen huhtikuussa aiemman lokakuun sijaan. Lain voimaantulosäännöksessä säädettäisiin, että lain voimaantullessa toimivaltaisen valtuuskunnan toimikausi jatkuisi vuoden 2017 loppuun saakka.

8 § Pykälän 3 momentin mukaan takauskeskus voisi nykyiseen tapaan myöntää takauksia vain riittäviä vakuuksia vastaan, jollei valtiovarainministeriö erityisesti antaisi lupaa takauksen myöntämiseen ilman vakuutta. Uutena asiana pykälässä todettaisiin erikseen, että vakuus voisi olla myös sopimusvakuus, jolla tarkoitettaisiin luottolaitoksen toimintaan sopimuksella kohdistettavia erityisiä, takauskeskuksen asemaan turvaavia ehtoja. Tällaisia ehtoja voivat olla muun muassa luottolaitokselta tiettyä toimintaa edellyttävät tai tiettyjä taloudellisia vaatimuksia sisältävät ehdot, kuten esimerkiksi kieltä pantata omaisuutta. Pykälässä ei tämän jälkeen enää erikseen olisi tarpeen säätää luottolaitoksen maksuvalmiutensa turvaamiseksi ja riskeiltä suojautumiseksi tehtävien järjestelyjen vapauttamisesta vastavakuusvaatimuksesta.

Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys (täydenty)

Kuntien takauskeskus on takauskeskuksesta annetun lain 1 §:n mukaan julkisoikeudellinen laitos, jonka tarkoituksena on turvata kuntien yhteinen varainhankinta ja kehittää sitä. Takauskeskuksen toiminta on rajattu takausten myöntämiseen kuntien suoraan tai välillisesti omistamien tai kuntien määräämisvallassa olevien luottolaitosten sellaiselle varainhankinnalle, jota käytetään antolainaukseen kunnille ja kuntayhtymille sekä kuntien kokonaan omistamille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille. Lisäksi takauskeskus voi myöntää takauksia myös lain 1 §:ssä tarkoitetun luottolaitoksen sellaiselle varainhankinnalle, jota käytetään antolainaukseen valtion viranomaisten nimeämille asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittaville yhteisöille tai niiden määräämisvallassa oleville yhteisöille.

Takauskeskuksesta annetun lain 2 §:n mukaan takauskeskuksen jäsenyhteisöjä ovat kunnat, jotka ovat olleet takauskeskuksen jäsenyhteisöjä 1 päivänä tammikuuta 2007. Muu kunta voi liittyä takauskeskukseen ilmoittamalla siitä kirjallisesti takauskeskuksen hallitukselle. Takauskeskuksen jäsenyydestä ei voi erota ja takauskeskuksen jäseneksi liittyvä kunta on vastuussa takauskeskuksen sitoumuksista samalla tavalla kuin kunnat, jotka liittyivät sen jäseneksi perustamisvaiheessa. Lain 10 §:n mukaan jäsenyhteisöt vastaavat yhdessä, asukaslukujensa mukaisessa suhteessa takauskeskuksen sellaisten menojen ja sitoumusten rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi.

Koska Kuntien takauskeskuksen jäsenyhteisöjä ovat kunnat, esitystä tulee arvioida perustuslaissa turvatun kunnan asukkaiden itsehallinnon näkökulmasta. Tällöin on arvioitava, miten esitys vaikuttaa kunnan verotusoikeuteen, mahdollisuuteen vastata kunnan tehtävien rahoituksesta rahoitusperiaatteen mukaisesti sekä kunnan oikeuteen päättää itsenäisesti taloudestaan.

Esitys liittyy maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaan hallituksen esitykseen eduskunnalle (HE 15/2017). Esityksen tarkoituksena on osaltaan

varmistaa edellä mainitussa hallituksen esityksessä esitettyjen tavoitteiden toteutuminen ja turvata sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistäsiirtoon siirto kunnista maakunnille.

Edellä mainittuun hallituksen esitykseen sisältyy maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annettavan lain säännös maakuntien vastuulle siirtyvien sitoumusten valtioneuvoston päätöksen mukaisesti. Valtioneuvoston päätös annetaan esityksen mukaan omavalmentajana takauksena, joka ensisijaisesti varmistaisi, että maakuntiin ja edelleen maakuntien palvelukeskukseen siirtyvistä luotoista ei sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistäsiirtoon siirron jälkeen voisi syntyä enää lainkaan vastuita tai velvoitteita kunnille. Kuntien takauksista annetun lakiin lisättäväksi esitetty säännös on tarpeen, jotta takauksista annetussa laissa tarkoitettu luottolaitos eli Kuntarahoitus Oyj ei joutuisi irtisanomaan maakuntien vastuulle siirtyviä sitoumuksia. Säännös turvaa siten myös Kuntarahoitus Oyj:n toimintaa ja välillisesti myös kuntien varainhankintaa.

Esityksen seurauksena kuntien tosiasiallinen vastuu Kuntien takauksista sitoumuksista pienenee. Esityksellä ei siten rajoiteta tai puututa kunnan asukkaiden itsehallintoon eikä myös kunnan verotusoikeuteen alaan tai kunnan oikeuteen päättää itsenäisesti taloudestaan. Esityksellä ei myöskään ole vaikutuksia rahoitusperiaatteen toteutumiseen kuntien toiminnassa. Hallituksen esityksen mukaan esitys voidaan käsitellä tavallisessa sääntämistäsiirtojärjestyksessä.

Voimaantulo

Lain uusi 1 b § ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti tai myöhemmin maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain sekä pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annetun lain kanssa.

Lain 5 §:n ja 8 §:n muutoksen on tarkoitus tulla voimaan x.x.2017.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Kuntien takauksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kuntien takauksista annetun lain (487/1996) 5 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 377/1997 ja 8 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1005/2007 ja *lisätään* lakiin uusi 1 b §, seuraavasti:

1 b §

Maakuntien perustamisesta aiheutuvat velallisen muutokset

Sen estämättä mitä edellä 1 ja 1 a §:ssä säädetään, takauksella voi myöntää takauksia ja 1 §:ssä tarkoitettu luottolaitos voi käyttää hankkimiaan varoja maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaantulosta annetun

lain (xx/2017) 19 ja 23 §:ssä tarkoitettuihin siirtyviin velkoihin ja muihin sitoumuksiin sekä niihin liittyviin koron- ja valuutanvaihtosopimuksiin sekä muihin vastaaviin suojausjärjestelyihin.

5 §

Valtuuskunnassa on vähintään 10 ja enintään 15 jäsentä ja jokaisella heistä henkilökohtainen varajäsen. *Valtiovarainministeriö* määrää jäsenet ja varajäsenet *kuntavaalien toimittamisvuotta seuraavan vuoden tammikuun 1 päivänä* alkavaksi nelivuotiskaudeksi. Heidät määrätään kuntien keskusjärjestön ehdottamista henkilöistä. Jäseniä määrättäessä on otettava huomioon jäsenyhteisöissä vallitsevat poliittiset voimasuhteet sekä alueelliset ja muut tasapuolisuusnäkökohdat.

8 §

Takauskeskus voi myöntää takauksia ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. *Vakuus voidaan antaa myös sopimusvakuutena ilman erillistä vastavakuutta.* Erityisestä syystä takaus voidaan myöntää ilman vakuutta muulloinkin, jos valtiovarainministeriö antaa siihen luvan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2017.

Lain voimaan tullessa toimivaltaisen valtuuskunnan toimikausi jatkuu joulukuun 2017 loppuun.